

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 250 K
1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István tér 1. Telefon 208
Felelős szerkesztő: Hajós József.

Rendszeres rendszer- telenség.

Bármely kifünő témának ki-
nalkozik is, most nem arról a
rendszeres rendszeretelenségről aka-
runk írni, amely lehetővé teszi,
hogy ódon városunk falai
közül minden két-három évhez
egy-egy síkkaasztó keljen szárny-
ra, arról a rendszeretlen gazdál-
kodásról sem beszélünk, amely-
nek következményeképp öskoro-
názó városunk szerencsétlen pol-
gárai évről-évre azt tapasztalják
hogy hasznos befektetéseink, a
város fejlődését biztosító intéz-
ményeink nincsenek; de azért
adottságunk milliókkal szaporod-
dik.

A toll hegyére kívánczó
téma ezuttal sokkal kisebb ja-
lentőségű; de emellett mégis
igen égető kérdés körül forog.
A gabonakiszolgáltatásokról, ei-
sősorban pedig az árpakiutal-
lásáról akartunk néhány szót
ejteni.

Évről-évre úgy látjuk, hogy
a tekintetben a város ügyeinek
vezetése határozottan öletszer-
rű. Abban ugyanis nem szeret-
nénk szándékosságot látni, hogy
néhányek bőven el vannak látva
gabonával, amíg másoknak hosz-
szas utánjárással sikerül
szükségletük egy csekély
részt biztosítaniok, sőt igen
sokan egyáltalán nem jutnak
hozza. Mint mondtuk nem
tekinthetjük ezt szándékosságnak
mert akkor más hangban
kellene beszélnünk róla. Csak
miat szomorú tényt állapítjuk
meg.

Az intézkedések öletszerűsége
azonban nyilvánvaló. Öletszerű
maga az a tény, hogy olyan
emberekre bízta a gabonaki-
osztást akik egyelőnt kifünő
hivatalnokok lehetnek, de minden
gyakorlati érzék híján
vannak.

Vegyük csak a dolgot úgy,
ahogyan van.

Minden sertésirtató gazda kö-
teles volt bejelenteni állatainak
számát. A városházán tehát
jól tudták, hogy kinek hány
sertése van. A miniszteri ren-
delet minden hízó után két mé-
termázsra árpa kiutalványozását
engedélyezte meg. Világos tehát, hogy
annyiszor két métermázsra ár-
pát kellett volna kiadni, ahány
sertés a város területén van.

De most jön a bökkenő! Ál-
litolgat nem lesz annyi árpája a
H. T.-nek, mint amennyire
szükség volna.

Mi következik ebből? A hi-
vatalos ész szerint az, hogy
meg kell kezdeni a kiutalást
az egész szükségletekre, ha
nagy lesz a torlódás, fél ada-
got kell kezdeni; a így sem
lehet mindenki elégedett; még

Egyes szám ára 8 fillér.

kisebb porciókra osztani a kéz-
leteket; végül élénk sopánkodás
között megszüntetni a to-
vábbi utalványozást.

A józan ész szerint pedig:
össze kell írni a készletet a el-
osztani egyenlő arányban a
sertések száma alapján.

A hivatalos ész eljárása miatt
hetek óta százával, sőt ezerével
lepik el mindennap a város há-
zát az egyre türelmetlenebb,
káromló, gyalázkodó, az ure-
kat szidalmazó, az intézkedést rá-
galmazó asszonyok, akik feg-
gel négytől estl 5ig képesek
várakozni — hiába!

A józan ész szerint minden
bejelentett sertésre előra ki kel-
lett volna állítani az utalványt
a hivatal nyugodt óráiban mos-
taninál szászorta később mun-
kával is igazságok keltett, a be-
jelentés sorrendjében számozott
tulajdoncok azután ugyanilyen
sorrendben a előre megállapított
napon és órában, tehát minden
időpoesekőő, idegizgató és
elkeserítő várakozás nélkül ve-
hették volna át azokat, hogy a
rendelkezésre álló mennyiség
aránya szerint mind neki egyfor-
mán megkaphassa a neki jutó
mennyiséget.

Nem tudjuk, kinek telik be a
kedve, hogy a város háza min-
dennap valóságos ostrom alatt
álljon, hogy a lakosság elkesere-
dése napról-napra nagyobb
legyen, hogy a város urai egyre
többet veszítsenek erkölcsi és
kintéllyüköt; de azt tudjuk,
hogy a város urai a rendszeres
rendszeres rendszeretelenséget a
legelisebb kritikát hívják ki ma-
guk ellen.

Ezért meg is ígérjük, hogy
ezentul semmit sem hagyunk
szó nélkül, amíg azt nem ta-
pasztaljuk, hogy az öletszerű-
ség rendszerét józan ész rend-
szere nem foglalja el.

A Napközi Otthonból.

Preszly Elemér kormánybizos f.
hó 19 én Fehérvárra érkezett, hogy
a Napközi Otthonokat megláto-
gassa. 20-án délelőtt részvetet a
kormánytanács ebéd után gróf Ká-
rolyi főispánnal és vendégeivel
meglátogatta a Mantz kisdédvői
Napközi Otthont.

A gyermekek kedves ádvölése
után melegen érdeklődött a ko-
mánybizos különösen a hadiárva-
k iránt, magánzó szólította őket és
megdöbbsent azok nagy számán. A
magas vendégek igen jól érezték
magukat a gyermekek között és
szeretettel elbeszélgettek a sok
aprósággal, végignézték az ozson-
názást, a nagy mákoskiflit gyors

éltetését! Főispánunk olyan sze-
retettel beszélgetett velük, hogy
el sem akartak maradni tőle.

Délután 5 órakor volt az Ezred-
éves Otthon bezárása gróf Károlyi
József, szeretett főispánunk, ke-
gyelmes főpásztorunk, Preszly ko-
mánybiztos és sok vendég jelen-
létében. A gyermekek hálás sza-
vakal köszönték meg a grófnőnek
nagy szeretetét, anyagi jóságát.
Kedvesek voltak az énekek, még
kedvesebb az ozsonnázás; a jó
táplálékot utólagra fogyasztották az
Ezredéves iskola fái alatt.

Hogy mit tett Károlyi Józsefnek
grófné Fehérvár gyermekeinek, azt
csak az tudja, aki látta az Otthont
működésében; a jóságos grófnő
szó utámet talált az otthonban és
megelégedését, köszönetét fejezte

ki a hölgyeknek, kik e szép mun-
kában segítségére voltak.

Ma már a Mantz Otthonban
nyüzsgő a sok gyermek. Eddig is
304-en voltak, de a megszünt oti-
thonból is annyian kéri felvételi-
ket, hogy igazán szük lesz a he-
lyiség.

Itt említiük meg, hogy Nagy
Ferenc közéletmezési államtitkár
és a miskolci polgármester részle-
tes jelentést kértek a fehérvári
Otthonokról, mert Miskolcon ha-
soló Otthonokat akarnak szervezni
a szüreti munkaidőre. Azonkívül
itt járt Pécsről a *Dunántúl* szer-
kesztője, ki meglátogatta a Mantz
kisdédvői Otthont, azt mondta,
hogy sok szociális intézményt me-
nézett már, de a fehérvári Ottho-
nok első helyen állanak.

Beteg körorvos. Résztvétel
értesülünk, hogy a kápolnásnyéki
körorvos hetek óta a szobáját őrizi
s ezért a kör orvosi ellátás nélkül
van. A betegeket kocsin szállítják
az orvos lakására, a súlyosabbak
pedig nélkülözök a segítő kezekt.

Orvosgyűlés. Az Országos
Orvosszövetség Fejérmegyei és
Székesfehérvári fiókjá most tar-
totta évi rendes közgyűlését dr.
Kardos Sándor (Felscut) elnökele
mellett. Elhatározta a közgyűlés,
hogy a közérési körorvosok hely-
zeteinek javítása érdekében depu-
tátust fog a közgyűlés megválasztani

a főispánhoz és az alispánhoz és
kérni fogják, hogy a látogatás dí-
ját 4 koronában, a járó betegek
kezelését 2 koronában, a távol-
sági díjat kilométerenként 50 fill-
lérben, a fuvardíjat pedig a vár-
megyei tisztviselőkével azonos
összegben állapítsák meg. A hadi-
rokkanták, árva és özvegyek in-
gyenes gyógykezelésben részesül-
nek. Ezután következett a 4 há-
borus évről szóló titkári beszá-
moló, majd pedig dr. Bierbauer
Viktornak az egyesület alelnöké-
nek emlékté parentálják el kegye-
letes szavakban s elhatározták,
hogy érdemeit jegyzőkönyvben
öröklik meg. Koszorúmegváltás
címén a mentőknek 50 kor-
a vöröskeresztnek 50 koronát szava-
tak meg. A tisztújító közgyűlés
volt még hátra. Leköszönvén a
titkár, új tisztikart választottak
dr. Hartmann József (Bicske) kor-
elnök elnökele mellett. Az orvos-
szövetség helybeli elnöke dr. Pa-
táki Armin, alelnöke dr. Kardos
Sándor (Felscut) és dr. Pajzs Pál,
titkára dr. Kárnik József, pénztá-
rosa dr. Huszár Adolf, jegyzője
dr. Herczeg Mihály lett. Ezután
a közgyűlés dr. Mészöly József volt
elnöknek ügybuzgó működéséért
jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— **Ófelsége születésnapja Csák-váron.** A csákvári „Vöröskereszt” kórház sebesült katonái legfőbb haduruk, a király Ófelsége születése napján kedves ünnepség keretében rótták le a tisztelők és a gazdaság ódó szeretetüket uralkodójukra. Az ünnepélyen, amely háladó istentisztelettel kezdődött, a kórház fenntartója és gondozója is megjelent családjával és tartalmas magyar és német buzdító beszédet intézett a sebesültekhez, felkükre kötötte haduruk iránti föltélen engedelmesseget, hálás szeretetet, és hűséges ragaszkodást, főleg pedig azt, hogy az uralkodópárt ért számos rágalomnak hitelt ne adjanak, hanem azokat mint galád hazugságokat utasítsák erélyesen vissza. Az ünnepély programját megkezdették a sebesültek hazafias énekszámaival, amelyeket ifj. Horváth József káplán harmonium jateka mellett adtak elő.

— **Nyomorék hadlárók elhelyezése.** A Nyomorék Gyermekorvosi Társaságban több ingyenes hely kerül betöltésre. Az ingyenes helyekre első sorban oly nyomorék fia hadlárókat és elűntek gyermekeiket viszik fel, kik még nincsenek 15 évesek és kik ipari kiképzésre alkalmasak (eszkorok, hullók, siketnémák, vakok, stb.). Kinek is nyomorék gyermeke van, forduljon további utasításért a ker. nők Szövetségének Nővédelmi Irodájához. (Szeminárium péntek d. e. 10-12 és d. u. 3-5-ig.)

— **A fej nélküli utas.** Aug. 16-án korán reggel ment egy katonavonal Bicskén át Szára, a Bicskén felszállt utasok közül az egyik felmászott egy kocsi tetéjére, hogy ott elhelyezkedve utazzék, a legnagyobb meglepetésére ott egy fejellen katonát látott fekdüni. Az utas Száron jelentést tett az állomásfőnöknek, ki a hullát levette. A katonát társai elmondották, hogy felszálláskor a kalauz figyelmeztette a szerencsétlenül járt katonát, hogy ne álljon a kocsi tetőre, mert szerencsétlenül járhat. Mire a katonát azt válaszolta: „Nekem ne meséljen, voltam én a harctéren, még ott is megölték a fejem.” Lám, az elbizárodottság és gondatlanság így bünhődik. Ezek a szerencsétlenségek napirenden vannak, talán mégis szigorúbb figyelmet kellene tartani a vasutakon, hogy ez a kevés ember, amit a háború még megkímélt, ne omlójk lethon a rend és szigorúság hiánya miatt.

— **Segélyegyleti hír.** A kápolnásnyéki segélyegylet legutóbbi közgyűlésének határozatát, melyet dr. Spät és Boros vezetett a törvényesség megsemmisítése és új közgyűlés tartására utasította.

— **Agyoncsapta a gép.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Füle községben K. Horváth Mihály jendő lakos eszplő-gép tulajdonos Oláh István fűfői gazdánál bároséplést vállalt. A gépet még csak üzembe akarta helyezni, mikor a már megindított lokomobilnak szíjja elszakadt és a gép mellett foglalkozkodó Bakos István 16 éves fiú oly erővel sújtotta fejbe, hogy a szerencsétlenségnek gyvelevje kilocsant és a fiú szörnyen halt. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a borzalmas halálért.

— **Közéllátásunk vampírjai.** Dr. Zavaros Aladár tb. főkapitány közlémezési kihágások miatt ma a következő ítéleteket hozta: Dömötör Istvánné és özv. Lakos Istvánné budapesti lakosok lakosági engedély nélkül feilig romlott kalbászt árusítottak az állomáson a katonák között, ezért 10 napi elzárást és 300 kor-pénzbüntetést kaptak, a kalbászt pedig elkobozták.

— **Sétalovaglás elgázolással.** Schneider Mancika 9 éves bicskei kisleány f. hó 6-án d. u. az utcán a kocsiút és a járda közötti területen játszott. A kis leány nem vette észre, hogy Breuer Géza bicskei vendéglős 15 éves fia lóháton engedi meg magának a sétát, még pedig nem is a kocsi útján, hanem az utcának azon a részén, ahol a gyermekek szoktak játszani s így a lukszuslovast, aki úgy látszik, még a lovat se tudja irányítani, elgázolta. A ló a kis leányt megütötte és balkarját sebesítette meg súlyosan. A szülők, kik az egész jeleneteket az utakból szemtanúi voltak, eszméletlenül vitték a leányt lakásukra, ahol csak órák múlva nyerte vissza eszméletét. A szülők iránt általában a részvét, a községi előjáróság pedig a csendőrséggel karöltve intézkedett, hogy hasonló eset, hogy gyermekpróbalovaglás, tűnhető lovaglás a járdán élő ne fordulhasson. A szülőket kellene felelősségre vonni, hogy máskor egy tapasztalatlan fucskának ne engedje meg a lovaglást a község legfogalmasabb utcáján.

— **A gondatlanság áldozata.** Böcs Lidi 16 éves bicskei leány e hó 16-án tüzet rakott, a gyújtáshoz ebben a petroleumszűk világban is petroleumot használt, a fát leöntötte vele, de olyan ügyetlenül csinálta, hogy költényét is lelocsolta vele. És így a láng oda is áttűnt, égyszerré lángba állt az egész leány. A leány tudatlanságában és ijedségében kifutott az utcára, a szabadban a tűz még jobban terjedt. A segítségre siető szomszédok hamarosan előhúzták a tüzet a leányon; ki azonban olyan súlyos égési sebet szenvedett, hogy pár óra múlva meghalt.

— **Adomány.** Ravasz nővérek az Olláregylet céljaira 25 koronát adományoztak.

— **Lopás.** Peuszer Rudolfiné Rladi Dezső-utca 6. szám alatti lakosól tegnap virradóra az udvarról ágyuneműt és fehéreműt több száz korona értékben elloptak. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Magda Gyula** a Rédei vendéglőben levő zenekar vezetője orosz fogságból hazatérkezett ismét megkezdte zené-estélyeit. Számos pártfogást kér.

— **Köhögés ellen** kitűnően bevált házi szer a Sörk-pasztila. Egy doboz ára 150 korona. Kapcsolás Szűts Róbert Károly kórházban gyógy-szerterében. — Téglében adandó szerkehez téglélyhány miatt a tégléyeket tessék magukkal hozni.

Mozi.

— Az Apolló igazgatósága közli: Szélvész kisasszony címen pompás és mindvégig kacagató vígjátékok mutat be szíradn és csütörtökön az Apolló-színház. A főszerepben Lisa Weisse, a kiváló mozdívá-erlagadóan játszik. Előadások 7 és 9 órákor.

Az Uránia igazgatója közli:

— **Modern színház vendégjátéka az Uránia mozgószínházban.** Egy kiváló erőkből összeállított kabaré-társaság tartja két estén csütörtökön és pénteken (aug. 22 és 23-án) este 9 órákor vendéglőadást. A társaság eddig a jelesebb balatonmenti fürdők meghívására a legnagyobb elismerés mellett működött. Tagjai a fővárosi és vidék elsőrangú erői. Cserey Irma a Vigopera primadonnája, Szántó Mária a szegedi színház művésznője, Hegyey Baby koloratur énekesnő, Izsó Miklós a szegedi színház főrendezője és művésze, Horváth László a Vigszínház tagja és Gross Tibor a Vigszínház karmestere. Műsoruk felőleli a modern kabaré iródalom legújabb termékeit. Előadásuk a legtektelesebb művészi és a legteljesebb, amelyet fiatal leányok épp úgy élvezhetnek mint a mily szellemes, lelket gyönyörködtető a felüőtek számára. Műsoruk változatosága, ének, táncot, verőt, küpiet, magány-jeleneteket és tréfákat tartalmazza. Második estén teljesen új műsor.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik jó feleségem elhunyt alkalmával részvételükkel felkerestek, koporsójára koszorút helyeztek, a temetésén megjelentek és kocsit küldeni kegyesek voltak, ezúton mond hálás köszönetet

Vancsaj Imre és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mind azoknak, kik felejtettlen jó fiunk, Csáder István elhunyt alkalmával részvételükkel felkerestek, koporsójára koszorút, csokrot helyeztek, a temetésén megjelentek ezúton mond hálás köszönetet

Csáder András és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mind azoknak, kik felejtettlen jó édesanyáuk özv. Berregi Györgyné elhunyt alkalmával részvételükkel felkerestek, a temetésén megjelentek, ezúton mond hálás köszönetet

A gyászoló Berregi család.

APRÓHIRDETÉSEK.

Fenyőajtárók eladók. Horog-utca 3. sz. alatt.

Egy árpa és egy kazal rozs szalma eladó. Salétrom u. sz.

Hosszútemető alatt dílőben és a bodajki vasút mellett egy kaszáló rét eladó. Tudakozódni lehet Széchenyi-u. 15. sz.

3 baglya-mohar eladó. Olaj-utca 20.

Gyár-utca 16. számú ház szép udvarral és kerttel eladó. Tudakozódni lehet Vilmos-császár-tér 4. szám alatt az ügyvédi irodában.

Mindenek fiuk felvételnek Knazovitzky dívalaruházában.

Hötygek figyelmébe. Női velur és flic kalapokat legújabb formákra átalakított és festést elvállalnak, Sütő-utca 11. szám.

Mézet, csemegeszőlőt, dínét, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinte más főzelék-féléket nagy tételekben megvesz Bogay Vörösmarty-tér 2. szám.

Egy jó vértű kis ló eladó. Széchenyi-utca 48.

Székelyvár szab. kir. város polgármesterétől.

Hatósági hirdetés.

A hatósági élelmiszer könyvek becsérelése új könyvekért a következő sorrendben történik:

22-én d. e. 8-11-ig beadja Pa-lotaváros.

23-án d. e. 8-11-ig átveszi Pa-lotaváros.

23-án d. u. 2-5-ig beadja Tó-város.

24-én d. u. 2-5-ig átveszi Tó-város.

25-én d. e. 8-11-ig beadja Bel-város.

26-án d. u. 2-5-ig átveszi Bel-város.

26-án d. u. 2-5-ig beadja Fel-sóváros.

27-én d. u. 2-5-ig átveszi Fel-sóváros.

27-én d. u. 5-7-ig beadja Vizi-város.

28-án d. u. 2-5-ig átveszi Vizi-város.

29-én egész nap az elmaradot-tak.

Székelyvárról, 1918. augusztus hó 21-én.

Közéllémezési ügyosztály.

A MODERN SZINPAD VENDÉGIJÁTEKA

aug. 22 és 23-án, csütörtökön és pénteken este 9 órákor az Urániában.

Művész-est

Fellépnek: Cserey Irma, Hegyey Baby, Szántó Mária, Izsó Miklós, Horváth László, Gross Tibor.

— Eladás műsora: Nocturnó, Heje-heja báró, Bözsög Betét, Szeretném ha szerelnének, Nehéz most az élet, Kacagó dal, Harctéri hírek, Szuncikám stb.

Mindkétnapra új műsor.

Apolló-színház.

Csütörtökön, aug. 22-én

Szélvész kisasszony

Kacagató vígjáték 4 felv.

Főszerepben LISA WEISSE

Kiegészítő műsor.

Helyárak páholy 4 személyre 10 K. Erkellyülés 2 K. I. hely 160 K. II. hely 120 K. III. hely 70 fill. Katona- és gyermek-jegy 50 fillér.

Előadások 7 és 9 órákor.